

Přehled bohoslužeb v říjnu 2011

1. 10. (18.9.)	Sobota	Sobota po Povýšení Ctihodného Eumenia, biskupa gortinského	Sv. liturgie – 7.30 Večerní – 19.00
2. 10. (19. 9.)	Neděle	16. neděle po sv. Padesátnici; po Povýšení (hlas 7.) Svatých mučedníků Trofima, Savvatija a Dorymedona	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00
4. 10. (21. 9.)	Úterý	Ukončení svátku Povýšení Svatého Kříže Sv. apoštola Kodrata ze Sedmdesáti;	Sv. liturgie – 7.30
8. 10. (25. 9.)	Sobota	Ctih. Eufrosinie Alexandrijské; zesnutí sv. Sergije Radoněžského, divotvůrce;	Sv. liturgie – 7.30 Večerní – 19.00
9. 10. (26. 9.)	Neděle	17. neděle po Padesátnici (hlas 8.) Zesnutí sv. apoštola a evangelisty Jana Theologa	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00
10. 10. (27. 9.)	Pondělí	Sv. mučedníka Kalistráta a jeho družiny	Večerní – 19.00
11. 10. (28. 9.)	Úterý	Sv. mučedníka Václava, knížete českého; ctih. Charitona, vyznavače	Sv. liturgie – 8.00 Akathist – 19.00
13. 10. (30. 9.)	Čtvrtek	Sv. mučedníka Řehoře, osvětele Velké Arménie	Večerní – 19.00
14. 10. (1. 10.)	Pátek	Záštit (Pokrov) Přesvaté Bohorodice	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00
15. 10. (2. 10.)	Sobota	Sv. mučedníka Kypriána a mučednice Justýny; blaž. Ondřeje pro Krista jurodivého	Sv. liturgie – 7.30 Večerní – 19.00
16. 10. (3. 10.)	Neděle	18. Neděle po Padesátnici (hlas 1.) Sv. muč. Dionýsia Areopagity, biskupa athénské	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00
19. 10. (6. 10.)	Středa	Svatého apoštola Tomáše; Akathist před ikonou Přesvaté Bohorodice Pantanassa (Παντάνασσα, Βεγαρυα, <i>Nejsvětější Královna všech</i>)	Večerní – 19.00
22. 10. (9.10.)	Sobota	Sv. apoštola Jakuba Alfeova	Sv. liturgie – 7.30 Večerní – 19.00
23. 10.(10.10)	Neděle	19. Neděle po sv. Padesátnici (hlas 2.) Památka svatých Otců 7. všeobecného sněmu (r. 787); Mučedníků Eulampia a Eulampie; ctih. Amvrosije Optinského	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00
26. 10. (13.10.)	Středa	Svátek ikony Přesvaté Bohorodice Iverské; <i>Výročí navrácení ostatků sv. Sávy Osvíceného z Itálie do Svaté Země (1965)</i>	Akathist – 19.00
28. 10. (15.10.)	Pátek	Sv. Rostislava, knížete velkomoravského	Sv. liturgie – 8.00 Večerní – 19.00
29. 10. (16.10.)	Sobota	Muč. Longina, setníka u Kříže Páně	Sv. liturgie – 7.30 Večerní – 19.00
30. 10. (17.10.)	Neděle	20. Neděle po Padesátnici (hlas 3.) Sv. proroka Ozeáše, ctih. muč. Ondřeje Krétského	Jitřní – 7.00 Sv. liturgie – 9.00 Večerní – 19.00

Světitel a mučedník Kyprián a mučednice Justýna

(památka dle církevního kalendáře 2. října/ to jest 15. října dle světského)

Ve 3. století, za časů vlády římského císaře Decia (*Gaius Messius Quintus Traianus Decius, římský císař 249–251*), žil v Antiochii pohanský mudrc, věhlasný mág a čaroděj Kyprián. Od svého dětství sloužil knížeti tmy, předkládal mu své oběti a zcela se oddal do jeho moci. Mnozí se na něho pro jeho umění obraceli a on jim pak pomáhal svojí ďábelskou silou.

V Antiochii ve stejné době žila i dívka jménem Justýna spolu se svými rodiči Edesiem a Kleodonií. Její otec Edesij byl také pohanským knězem, stejně jako Kyprián, a celá jeho rodina byla rovněž pohanská. Stalo se však, že když se dívka Justýna procházela po městě, navštívila několik křesťanských chrámů, poznala křesťanskou víru a obrátila pak na víru v Krista i svého otce a matku. Všichni pak společně přijali křest od biskupa Optatuse.

Jednou se stalo, že kvůli Justýně, která byla nesmírně krásná, přišel za čarodějem Kypriánem mladík Aglaidus, syn bohatých a významných měšťanů. Ten nejprve přišel za Justýnou sám a žádal jí, aby se stala jeho ženou, neboť byl poražen její krásou. Justýna mu však na jeho návrh odpověděla: *Ženichem mým je Kristus, Jemu já sloužím a pro Něj zachovám svoji čistotu*. A tak, když Aglaidus viděl, že Justýna zůstává vůči jeho návrhům neoblomná, doufal, že mu pomocí kouzel pomůže Kyprián.

Kyprián, který byl vyhlášený svým magickým uměním, vyvolával zlé duchy, kterými chtěl spoutat duši a tělo panny, aby pak byla svolná nečistým žádostem Aglaiduse. Všechna snaha a umění Kypriána se ale minuly účinkem, neboť Justýna se chránila znamením svatého kříže, půstem a modlitbou, a takto s pomocí Krista Spasitele zvítězila nad jejich marnými snahami. Tehdy se Kyprián rozhněval, že prostá křesťanská dívka předčila jeho vědění a jeho proslulou a všemi chválenou kouzelnou moc. I začal se Justýně mstít. Nejprve na ni poslal mor a jiné nemoci, poté, když se to minulo účinkem, tak svými kouzly prokrel i celý dům Justýny, a když ani to nebylo nic platné, tak prokrel i celé město. Justýna se však nepřestávala modlit, naopak ještě horlivěji se obracela o pomoc ke svému Spasiteli. Když celé město vidělo, co děje pomocí modliteb Justýny, všichni oslavovali Krista a mnoho z lidí přijalo svatý křest.

A dokonce i Kyprián, když spatřil marnost svého snažení a nemožnost svých kouzel, nakonec poznal moc svatého kříže, vyznal se ze všeho zlého, co učinil, před místním biskupem Anthimosem, všechny své knihy, kterými se pyšnil, mu dal ke spálení a prosil jej, aby ho pokřtil.

Kyprián tedy změnil svůj život, sedm dní po svatém křtu byl postřižen na čtece, za dvacet dní nato byl rukopoložen na hypodiákona, za třicet dní na diákona a rok po svém křtu přijal tajinu kněžství. Po nějakém čase byl ustanoven biskupem a žil svatým životem zbožného křesťana tak, že jeho nový život mohl být srovnán s životy velkých světců.

Při pronásledování křesťanů za vlády císaře Diokleciána (*Gaius Aurelius Valerius Diocletianus - římský císař 284–305*), Kypriána a Justýnu pomluvili a vsadili do vězení. Poté byl vydán příkaz, aby svatého Kypriána pověsili a trhali mu tělo, Justýna pak měla být nemilosrdně bita přes ústa a oči. Dále, po hrozných mučeních a utrpení, byli společně vhozeni do vařícího kotle, který jim však, k údivu všech, nic zlého nezpůsobil. Oba dva svatí mučedníci byli pak nakonec odsouzeni k stětí hlavy mečem*. Když nevinou smrt mučedníků viděl všemu mučení přítomný voják Theoktist, i on vyznal své křesťanství a přijal mučednickou smrt, kterou jeho vyznání přivolalo.

Těla všech mučedníků byla po šest dnů ponechána na místě jejich strádání. Nějací poutníci pak vzali tajně jejich svaté ostatky a odvezli je do Říma, kde je ponechali v ochraně jedné svaté a zbožné ženy Rufíny. Ta pohřbila těla svatých mučedníků Kypriána, Justýny a Theoktista se vší úctou. Na jejich hrobě se udála mnohá uzdravení těm, kteří k nim přicházeli s vírou. Na přímlyvy a modlitby těchto svatých mučedníků nechť Hospodin uzdraví i naše tělesné i duševní nemoci. Amen.

**Svatí mučedníci přijali utrpení pro Krista ke konci 3. nebo na počátku 4. století za vlády císaře Diokleciána. Pochvalné slovo k těmto svatým mučedníkům sepsal světitel Řehoř Theolog.*

Blažený Ondřej Konstantinopolský, pro Krista jurodivý
(*památka dle církevního kalendáře 2. října/ to jest 15. října dle světského*)

Blažený Ondřej, blázen pro Krista čili jurodivý, byl původem Slovan*. Jako otrok byl vykoupěn bohatým měšťanem Theognostem v Konstantinopoli v 10. století za vlády byzantského císaře Lva Moudrého (*Leon VI. Moudrý, 886–912*), který byl synem císaře Basila Makedonského (*Basileios I. 867–886*).

Ondřej se stal oblíbeným služebníkem svého pána, který mu umožnil i studium, a Ondřej si již od počátku nejvíce oblíbil četbu knih o životě svatých a mučedníků. Ondřej se také s velikou horlivostí modlil k Bohu a s láskou navštěvoval církevní bohoslužby. Jednou se stalo, že se mu dostalo nebeského zjevení, na základě něž se rozhodl pro život v jurodivosti pro Krista**, toto zjevení se událo během spánku.

Jindy, když stál Ondřej na modlitbě, spatřil démony a ve strachu se před nimi ukryl v pokoji, načež usnul. Ovšem i ve snu se mu zjevily dvě armády, na jedné straně množství mužů černých, mračných a strašných, na straně druhé mužové oblečení v rouších světlých a zářících. Pak tam ještě spatřil anděla Božího, který držel v rukou dvě podivuhodné a krásné koruny, a ten mu řekl, že tyto koruny nejsou okrasami pozemského světa, ale nebeským klenotem a pokladem, kterým Hospodin odměňuje své vojíny, kteří vítězí nad armádou mračných a strašných (démonů). *Jdi na dobrý boj*, řekl potom anděl Ondřejovi, *bud' jurodivým pro mě a mnoho získáš v den mého Království*. A blažený Ondřej poznal, že sám Hospodin jej vyzval k tomuto druhu duchovního zápasu.

Od toho dne začal Ondřej chodit po ulicích města v hadrech, jakoby se pomínul na rozumu. Ve dne tedy chodil jako pomatený na rozumu, večer a v noci se pak oddával všenoční modlitbě k Bohu. Když takovou proměnu spatřil jeho pán, velmi se tím zarmoutil a jako posedlého jej dal spoutat a odvést do chrámu sv. Anastásie, která je ctěna jako přímluvkyně a léčitelka těch, kteří jsou pomateni na rozumu.

Zde se blaženému zjevila svatá Anastásie spolu se svatým Janem Zlatoústým, který se jí zeptal: *Anastásie, uzdravíš-li tohoto Ondřeje?* Na to mu svatá mučednice odpověděla: *Uzdravení není potřeba, neboť ho léčil Ten, který mu řekl: bud' jurodivým pro Mne*. Po druhé se mu dostalo podobného zjevení, kdy se zjevil celý pluk běsů, který na něj zaútočil se záměrem jej zabít, ale Ondřej byl nakonec zachráněn svatým Janem Theologem, při čemž jej nebeský ochránce znovu povzbudil a vyzval *na dobrý boj* a řekl mu, že mu bude vždy pomocníkem a ochráncem. Po třetí mu bylo zjeveno, jako by byl v císařském paláci před samotným císařem. Ten císař mu dal ponejprve ochutnat cosi hořkého a řekl: *Toto je i strádání na cestě těch, kteří Mu slouží v tomto životě*. Poté mu dal okusit druhý pokrm, který byl sladší než mana a řekl: *Tento pokrm je připraven pro ty, kteří pracují pro Mě a hrdinně snášejí vše až do konce. Zakonči i ty svůj boj hrdinně, tak jako jsi jej započal, budeš muset trochu trpět, ale navěky budeš přebývat v nekonečném životě*.

Ondřejův pán, bohatý Theognost, když viděl, že ani po čtyřech měsících jeho služebník nevyzdravěl a zůstal nadále bez rozumu, propustil jej a udělil mu svobodu.

Blažený Ondřej poté žil bez střechy nad hlavou, běhal po ulicích města, mnoho let snášel posměšky a urážky. Dobromyslně však snášel bytí, hlad i žízeň, chlad a horko, a prosil o almužnu, kterou, když dostal, rozdával ji dále potřebným. Za svoji velikou trpělivost a pokoru získal svatý Ondřej od Hospodina dar prorocství a jasnozřivosti, mnohé spasil před duševní záhubou a mnohé, kteří žili nemravně, usvědčoval a napravoval.

Během modlitby ve Vlachernském chrámu*** byl svatý Ondřej učiněn hodným uzříti Přesvatou Bohorodici, zahalenou při modlitbě do svého omoforu****. Blažený Ondřej zesnul v pokoji roku 936.

**V některých životech svatých je psáno, že byl Skyth (viz Skýthové, řecky Σκύθαι). Tento název znamenal souhrnné pojmenování pro příslušníky kočovných kmenů íránského původu, obývajících ve starověku značnou část východní Evropy, přibližně území dnešní Ukrajiny a Ruska, popřípadě dalších států.*

***Pro Krista jurodivý – ze slovanského **одъродъ** – **иуродъ**, což znamená: blázen, hlupák, bláznivý, nerozumný, ztrativší rozum.*

Být pro Krista jurodivým se zdá být jedním z nejtěžších duševních zápasů, je to oduševnělá vřelá horlivost a plamenná láska k Bohu. Takto žijí ve společenství ostatních lidí ti, kteří na sebe vzali tento duchovní podvih, tj. duchovní zápas, vzdali se a odřekli se jakéhokoli vlastnictví, vzdali se všeho pohodlí a životního blaha, stali se zcela svobodnými od náklonnosti k čemukoli pozemskému, světskému, a nakonec žili neméně samotářským způsobem života jako ti, kteří žili v divokých pustinách. Při vši těžkosti tohoto duchovního podvihu vyžadoval si tento zápas od svatých vyšší moudrosti, aby svoji nevýznamnost, hanbu či ponížení

proměnili a obrátili ve slávu Boží, v poučení bližním, aby nedopustili to, aby směšné nebylo hříchem, aby to, co činili, nestalo se pokušením nebo urážkou a hanbou pro druhé.

Jurodivost pro Krista je záměrná snaha jevit se bláznem, hlupákem a nerozumným v běžném a světském chápání světa, záměrné skrývání osobních ctností a přijetí na sebe všech možných urážek a hanby. Hlavním pak cílem tohoto zdánlivého bláznovství - jurodivosti pro Krista - jeví se odhalování vnějších světských hodnot jako dočasných a pomíjejících.

Ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic, aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem.

1. list Korintským 27- 29

**** Vlachernský chrám – Chrám Přesvaté Bohorodice Vlachernské v Konstantinopoli (v řečtině Θεοτόκος τών Βλαχερνών) byl vystavěn spolu s monastýrem v 5. století (kolem roku 450) svatou císařovnou Pulcherií (Πουλχερία 399-453; její památka je slavena 10./23. září) v čest ikony přesvaté Bohorodice, která byla nalezena císařovnou Eudokií v Jeruzalémě a odtud byla zaslána do Konstantinopole, kde jí byl vystavěn tento chrám. Ve Vlachernském chrámu bylo uschováno roucho Přesvaté Bohorodice, její pokrývka hlavy (pokrov) a část opasku. Chrám byl roku 1434 zcela zničen Turky a pak znovu obnoven, ač již ne ve své původní velkoleposti a slávě roku 1867. Je jednou z nejvýznamnějších svatyní řeckého pravoslaví.*

***** Omofor, řecky ΩΜΟΦΟΡΙΟ tj. ὠμος — rameno a φόρος — nést, nosit; podle řeckého významu „nošený, nosící se na ramenou“; je součástí bohoslužebného roucha archijereje (biskupa) s vyšitými na něm kříži; symbolicky zobrazuje blahodátne dary archijereje a připomíná také, že archijerej je povinen starat se o spasení zbloudilých ovcí podobně jako evangelní dobrý pastýř, který naleznuvši ztracenou ovci nese ji domů na svých ramenou.*

PRAVOSLAVNÝ CHRÁM SVATÉHO VÁCLAVA V BRNĚ, GORAZDOVA 8

Farní úřad:

Úvoz 62, 602 00 Brno

Tel./fax: +420 54221 4030

www.pravoslavbrno.cz

e-mail: pravoslavbrno@volny.cz

Pravidelné bohoslužby:

Sobota: Sv. Liturgie (7.30 hod.),

Večerní: letní čas: 19 hod.

zimní čas: 18 hod.

Neděle: Jitřní (7 hod.),

Sv. Liturgie (9 hod.),

Večerní (viz sobotu)

Svátky: Večerní (v předvečer svátku),

Jitřní, Sv. Liturgie a Večerní (časy dle neděle)

Další bohoslužby se konají podle vyhlášení duchovního správce, jsou uvedeny na rozpisu v chrámu a na webových stránkách brněnské farnosti.

Rádi bychom pozvali všechny děti na hodiny náboženství,

které probíhají každý pátek od 17.00 do 18.00 hod v prostorách Svatováclavské hudební školy na Úvoze 62.

Zveme také všechny zájemce o zpěv na zkoušky smíšeného sboru, který působí při naší farnosti. Zkoušky smíšeného sboru se konají každý čtvrtek od 18 hod. ve Svatováclavské hudební škole.

Na webových stránkách brněnské pravoslavné farnosti jsou k nahlédnutí i ke stažení další čísla brněnského pravoslavného věstníku „Dobrý pastýř“.

Pro věřící naší farnosti je nyní v prostorách hudební školy k dispozici též rozsáhlá videotéka filmů s pravoslavnou tematikou. Zájemci si mohou filmy zapůjčit vždy v sobotu po večerní bohoslužbě.

Spojení MHD: tramvají č. 4, směr Masarykova čtvrt', zastávka Úvoz, trolejbusu č. 26, 38 a 39.